

ΣΤΕΙΡΩΣΙΣ

Ἡ στειρώσις ἢ ἀτεκνία ἀπασχολεῖ τὸν ἄνθρωπον ἀφ' οὗτου ὑπάρχει ἐπὶ τῆς γῆς ἔγγαμος βίος. Ἡ γονιμότης τῆς γυναικὸς ἐθεωρήθη πάντοτε ὡς θεϊκὴ εὐνοία καὶ εὐλογία, ἐνῶ ἡ στειρώσις ἀντιθέτως ἐθεωρεῖτο ὡς θεϊκὴ δυσαρέσκεια καὶ ἡ ἐπανόρθωσις τῆς ὡς ἔλεος ἐκ Θεοῦ. Εἶναι εἰς ὅλους γνωστὸ πόσο συχνὰ ἡ στειρώσις ἀποτελεῖ αἰτία δυσαρεσκειῶν καὶ προστριβῶν μεταξὺ τῶν συζύγων, πού δηλητηριάζουν τὴν συμβίωσιν ἢ καταλήγουν συχνὰ εἰς διαζύγιον. Καὶ ὡς ἔνα ἀπλὸ πρόσφατο παράδειγμα ὑπενθυμίζω τὴν τραγωδίαν ὠραίας ἐστειμμένης, ἡ ὁποία γιὰ πολλὰ χρόνια περιήρχετο τὰ διάφορα ἐπιστημονικὰ κέντρα τοῦ κόσμου μετὰ τὴν ἐλπίδα ὅτι οἱ σοφοὶ τῆς ἐπιστήμης θὰ τῆς ἐχάριζαν τὴν χαρὰ τῆς ποθητῆς μητρότητος πού ἡ μοῖρα τῆς στεροῦσε.

Κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, ἀλλὰ καὶ πολὺ ἀργότερα, ἐπειδὴ τίποτα δὲν ἦταν γνωστὸ διὰ τὰ αἴτια τῆς στειρώσεως καὶ δι' αὐτὴν ἐπιβαρύνετο σχεδὸν ἀποκλειστικὰ ἡ γυναῖκα, γιὰ τὴν ὁποία ἐπίστευον, ὡς ἀνέφερα ἤδη, ὅτι ἡ στειρώσις τῆς εἶχε ἐπιβληθῆ ἔϊτε ἀπὸ τοῦ θεοῦ εἰς ἐνδειξὴν δυσαρεσκείας εἴτε ἐθεωρεῖτο ὡς μαγεία ἐκ κακῶν πνευμάτων, ἡ θεραπεία περιορίζετο εἰς προσευχάς, ὁπότε εἰς μερικὰς περιπτώσεις ἀκολουθοῦσε κύησις. Ἡ πεποίθησις λοιπὸν ὅτι ἡ στειρώσις ὀφείλετο εἰς θεϊκὰ ἢ μαγικὰ αἴτια ὠδήγησε εἰς τὴν χρῆσιν πολλῶν περιέργων ἱεροτελεστιῶν, ἱκεσιῶν διὰ θεϊκὴν συμπαράστασιν, ὡς καὶ ἄλλων μαγικῶν πράξεων πού ἐπενόηθησαν διὰ νὰ βοηθηθῆ ἡ σύλληψις. Ἡ χρῆσις ἐπίσης διαφόρων φαρμάκων καὶ ἄλλων οὐσιῶν, μερικὰ τῶν ὁποίων ἦσαν λίαν ἀλλόκοτοι καὶ περίεργοι, ἡ πόσις διαφόρων ὑγρῶν πού ἠΰξανον τὴν σεξουαλικὴν ἐπιθυμίαν καὶ ἱκανότητα εἶχαν μεγάλη φήμη. Μεταξὺ αὐτῶν τὸ περισσότερο χρησιμο-

ποιούμενον ἦτο ὁ μανδραγόρας, πού ἐκαλεῖτο: *μῆλον τῆς ἀγάπης*. Ἀλλὰ καὶ λουτρὰ ἐπίσης εἰς εἰδικοὺς τόπους εἶχον εὐρεῖαν τὴν χρῆσιν. Πολὺ ἀργότερον ἤρχισαν νὰ ἀποδίδουν σημασίαν σὲ ὠρισμένας φυσικὰς καταστάσεις καὶ ἀνωμαλίας ὡς αἴτια τῆς στειρώσεως. Ἡ πραγματικὴ ἔρευνα καὶ ἀντιμετώπισις τῶν αἰτίων τῆς στειρώσεως καὶ ἡ αἰτιολογικὴ τῆς θεραπείας ἤρχισε μόλις πρὸ ὀλίγων δεκαετηρίδων. Αἱ πρόοδοι στὸ θέμα αὐτὸ πού προήγαγον τὰς γνώσεις μας διὰ τὴν διάγνωσιν καὶ θεραπεία τῆς στειρώσεως ὑπῆρξαν σημαντικαὶ καὶ ἀφοροῦν:

1. Τὴν ἐνδοκρινολογικὴν ἔρευναν, ἡ ὁποία μᾶς ἀπεκάλυψε τὰς εἰδικὰς γεννητικὰς ὁρμόνας καὶ ἄλλους παράγοντας πού συμβάλλουν εἰς τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῶν γεννητικῶν ὀργάνων.

2. Τὴν πρόοδον εἰς τὴν μικροσκοπικὴν καὶ χημικὴν ἐξέτασιν τοῦ σπέρματος, ἡ ὁποία μᾶς ἐπέτρεψε νὰ θεωρῶμεν τὸν ἄνδρα ὡς ὑπεύθυνον τῆς στειρώσεως εἰς ἀναλογίαν περίπου 30-40% τῶν περιπτώσεων.

3. Τὴν βιοψίαν τοῦ ἐνδομητρίου καὶ τὴν κυτταρολογικὴν ἐξέτασιν τοῦ κολπικοῦ ἐκκρίματος κατὰ Παπανικολάου, μετὰ τὰς ὁποίας δυνάμεθα νὰ παρακολουθήσωμεν τὴν λειτουργίαν τῶν ὠθηκῶν καὶ τῆς μήτρας καὶ τὴν ὁρμονικὴν ἰσορροπίαν τοῦ γεννητικοῦ συστήματος.

4. Τέλος τὴν ἐξακριβῶσιν μηχανικοῦ ἢ ἄλλου κωλύματος ἢ ἀνατομικῶν ἀνωμαλιῶν τῆς μήτρας καὶ τῶν ὡγαγῶν διὰ τῆς ὑστεροσαλπιγγογραφίας καὶ τῆς ἐμφυσήσεως.

Τὸ πρόβλημα ἐπομένως ἐνὸς στειροῦ ζεύγους παρουσιάζεται ἀρκετὰ πολὺπλοκὸν καὶ χρειάζεται λεπτομερῆ ἔρευνα καὶ συμπαράστασιν ἀμφοτέρων τῶν συζύγων διὰ τὴν ὀρθὴν διάγνωσιν καὶ θεραπεία.

Χρειάζεται καὶ συνεργασία, ἐκτὸς τοῦ γυναικολόγου, τοῦ γενικοῦ ἱατροῦ, τοῦ βιολόγου, τοῦ ἀκτινολόγου καὶ ὄχι σπάνια τοῦ ψυχιάτρου. Ἀπαιτεῖ δηλαδή ἡ ἔρευνα αὐτὴ κόπον καὶ χρόνον. Ἄλλ' ὁσάκις ἐπέρχεται τὸ ποθοῦμενον ἀποτέλεσμα, ἡ ἱκανοποίησις καὶ ἡ χαρὰ ἐκ τῆς γεννήσεως ὑγιοῦς τέκνου εἶναι τόσον μεγάλη, ὥστε νὰ ἀξίζη κάθε προσπάθεια καὶ θυσία.

Τὴν στείρωσι, βασικά, τὴν διακρίνομε σὲ πρωτοπαθῆ, ἂν μετὰ διετίαν ἀπὸ τοῦ γάμου δὲν ἐπιτευχθῆ κήσις, καὶ δευτεροπαθῆ, εἰάν μετὰ μίαν ἢ περισσοτέρας κηῖσις παρήλθον δύο ἔτη ἄνευ νέας κηῖσεως. Σήμερον, ὅπως ἐτόνισα ἀνωτέρω, τὸ στείρον ζευγος πρέπει νὰ ἐρευνᾶται ὡς μία μονάς, διότι εἰς τὴν αὐτὴν περίπου ἀναλογία, τόσο ἡ γυναῖκα ὅσο καὶ ὁ ἄνδρας, δυνατὸν νὰ ἐνέχωνται διὰ τὴν στείρωσιν. Πρέπει ἐπομένως νὰ ἐρευνηθῆ :

1. Ἐὰν ἀμφότεροι ἔχουν καλὴ φυσικὴ ὑγεία.

2. Ἐὰν παράγονται σπερματοζωάρια καὶ ὠάρια.

3. Ἐὰν ὑπάρχη οἰαδήποτε ὀργανικὴ πάθησις ἢ ἀνωμαλία τῆς διαπλάσεως.

4. Ἐὰν ἡ ἄνοδος τῶν σπερματοζωαρίων ἐντὸς τῆς τραχηλικῆς καὶ μητρικῆς κοιλότητος ἐπιτελεῖται ὁμαλὰ καὶ δὲν παρατηρεῖται ἀνωμαλία εἰσβολῆς τῶν σπερματοζωαρίων λόγφ ἀκαταλληλότητος τῆς τραχηλικῆς βλέννης.

5. Ἐὰν οἱ ὡαγωγοὶ εἶναι φυσιολογικοὶ καὶ διαβατοὶ, καὶ

6. Ἐὰν ὁ βλεννογόνος τῆς μήτρας εἶναι κατάλληλος διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ γονιμοποιηθέντος ὠαρίου.

Καὶ αὐτὰ μὲν ἀφοροῦν τὸ γενικὸν σχῆμα τῆς ἐρεῦνης ἐκάστης περιπτώσεως. Ἐλδικοτέρον, ὅσον ἀφορᾷ μὲν τὴν γυναῖκα, ἢ ὁποῖα εἶναι συνήθως καὶ ἡ πρώτη πού προσέρχεται εἰς τὸν ἱατρὸν πρὸς ἐξέτασιν, θὰ ζητήσομε πληροφορίες βάσει τοῦ ἀνωτέρου γενικοῦ σχήματος, ἐκ τοῦ ἀτο-

μικοῦ ἱστορικοῦ τῆς, γιὰ νὰ βεβαιωθῶμεν ὅτι δὲν ὑπάρχει πάθησις γενικὴ, π.χ. διαταραχαὶ ἐκ τῶν πνευμόνων (φυματίωσις κλπ.), καρδιάς, νεφρῶν, ἀνταλλαγῆς τῆς ὕλης κλπ., πού νὰ ἔχουν κάποια σχέσιν ἢ σημασίαν γιὰ τὴν στείρωσι. Θὰ προχωρήσωμε ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν ἔρευνα τοῦ γεννητικοῦ τῆς συστήματος καὶ θὰ τονίσωμε εἰς τὴν ἀσθενῆ ὅτι ἐνδεχομένως ὁρισμέναι ἐξετάσεις θὰ πρέπει νὰ ἐπαναληφθοῦν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ γυναικολογικὸ ἱστορικό, ἐνδιαφέρει πολὺ νὰ γνωρίζωμε τὸν χρόνον τῆς πρώτης περιόδου, διότι μιὰ καθυστερημένη ἔμμηνος ρυθμὸς ὑποδηλοῖ συνήθως ἀνωμαλία τῆς διαπλάσεως καὶ ἀναπτύξεως τῶν γεννητικῶν ὀργάνων.

Μᾶς ἐνδιαφέρει ἐν συνεχείᾳ ὁ ρυθμὸς, ἡ ποσότης, ἡ διάρκεια τῆς περιόδου καὶ εἰάν συνοδεύεται αὕτη ὑπὸ πόνων ἢ ἄλλων ἐνοχλημάτων. Μᾶς ἐνδιαφέρει ἐπίσης ἡ ποσότης καὶ ἡ ποιότης τοῦ κολπικοῦ ἐκκρίματος, ὅπως ἐπίσης εἰάν ὑπάρχη ἀνωμαλία κατὰ τὰς συζυγικὰς σχέσεις, ὡς εἶναι ἡ δυσπαρέυεια κ.ἄ.

Μετὰ τὴν ἔρευνα τοῦ ἱστορικοῦ τῆς ἀσθενοῦς ἐρχόμεθα τώρα εἰς τὴν γυναικολογικὴν ἐξέτασι. Ἡ ἐξέτασις αὕτη περιλαμβάνει τὴν ἐπισκόπησιν τῶν ἐξωτερικῶν γεννητικῶν ὀργάνων, τὴν ἐπισκόπησιν τοῦ κολέου καὶ τοῦ τραχήλου καὶ ἐν συνεχείᾳ τὴν ἀμφίχειρον ἐξέτασιν, ἢ ὁποῖα μᾶς πληροφορορεῖ περὶ τοῦ μεγέθους, τῆς συστάσεως καὶ τῆς τοπογραφικῆς θέσεως τῆς μήτρας. Μᾶς πληροφορορεῖ ἐπίσης εἰάν τὰ ἐξαρτήματα καὶ παραμήτρια εἶναι ἐλεύθερα καὶ δὲν ψηλαφᾶται διόγκωσίς τις, δηλαδή κυστικὸς ὄγκος ἢ ἰνομύωμα ἢ φλεγμονώδης διήθησις.

Ἡ κατάστασις τοῦ τραχήλου τῆς μήτρας μᾶς ἐνδιαφέρει ἰδιαιτέρως, διότι ἡ προσεκτικὴ ἐξέτασις του μᾶς ἀποκαλύπτει ἀνωμαλίας τῆς ἐπιφανείας, π.χ. ψευδοδιὰβρωσιν αὐτοῦ, ἀνωμαλίαν τοῦ ἐξωτερικοῦ στομίου, τὴν ποιότητα τῆς βλέννης κλπ.

Ἐκτακτος Καθηγητῆς Λ. ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Διευθυντῆς Α' Μαιευτικῆς Κλινικῆς
Μαιευτηρίου «Μαρίκα Ἑλληάδη»